

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Vasile Luncaru,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Vasile Luncaru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți
accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Serviciul Fiscal de Stat cu
privire încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins
apelul declarat de către Vasile Luncaru, s-au admis apelurile declarate de către
Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Serviciul Fiscal de Stat, s-a casat
hotărârea din 02 decembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul central,

constată:

La 14 decembrie 2020 Vasile Luncaru a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral
cauzat prin condamnarea ilegală, confiscarea ilegală a averii în episodul din 2013 în
sumă de 1 000 000 lei; privarea ilegală de libertate pe o perioadă de 5 luni și 11 zile
în sumă de 700 000 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 26 iulie 2016 a fost pornită
urmărirea penală în cauza penală nr. 2016970489 de către Direcția Urmărire Penală
a Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție, în baza
bănuielii rezonabile că a fost săvârșită infracțiunea de trafic de influență denunțată
de Alexandru Galai, prevăzută de art. 326 alin. (2) lit. b) din Codul penal.

La 26 iulie 2016 a fost pornită urmărirea penală pe cauza penală nr.
2016970490 de către Direcția Urmărire Penală a Direcției Generale Teritoriale
„Nord” a Centrului Național Anticorupție, în baza bănuielii rezonabile că a fost
săvârșită infracțiunea de trafic de influență, denunțată de Petru Țapu, prevăzută de
art. 326 alin. (2) lit. b) din Codul penal.

La 26 iulie 2016 a fost pornită urmărirea penală în cauza penală nr.
2016970491 de către Direcția Urmărire Penală a Direcției Generale Teritoriale

„Nord” a Centrului Național Anticorupție, în baza bănuielii rezonabile că a fost săvârșită infracțiunea de trafic de influență, denunțată de Victor Gavriliuc, prevăzută de art. 326 alin. (2) lit. b) din Codul penal.

La 09 august 2016 a fost pornită urmărirea penală pe cauza penală nr. 2016970518 de către Direcția Urmărire Penală a Direcției Generale Teritoriale „Nord” a Centrului Național Anticorupție, în baza bănuielii rezonabile că a fost săvârșită infracțiunea de trafic de influență, denunțată de Ghenadie Putină, prevăzută de art. 326 alin. (2) lit. b) din Codul penal.

Cauzele penale au fost conexe într-o procedură unică cu atribuirea numărului unic 2016970489.

La 23 septembrie 2016, în cadrul cauzei penale nr. 2016970489 Vasile Luncaru a fost pus sub învinuire prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție Dorin Burlacu, fiindu-i incriminată săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 326 alin. (1) din Codul penal (episodul din 2016) și 326 alin. (1) din Codul penal (episodul din 2013).

Prin sentința Judecătorei Drochia, sediul central din 14 iulie 2017 Vasile Luncaru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 326 alin. (1) din Codul penal pe episodul din iunie 2013 la 2 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis și în baza art. 326 alin. (1) din Codul penal, pe episodul din 18 iulie 2016 la 2 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis. În temeiul art. 84 alin. (1) din Codul penal, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 3 ani 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis. Conform art. 84 alin. (2), art. 85 alin. (1), (2) din Codul penal, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată pedeapsa complementară neexecutată, stabilită prin sentința Judecătorei Drochia din 15 aprilie 2015, fiindu-i stabilită definitiv pedeapsa închisorii pe un termen de 3 ani 8 luni, cu executare în penitenciar de tip închis cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în organele de drept pe un termen de 2 ani 3 luni 14 zile. S-a dispus confiscarea în beneficiul statului contravalorii sumei de 3000 euro, care conform cursului valutar stabilit de Banca Națională a RM pentru luna iulie 2013, constituie echivalentul a 49 180,80 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 11 aprilie 2018 s-a casat parțial sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care s-a recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 326 alin. (1) pe episodul din iunie 2013 la 2 ani închisoare și în baza art. 326 alin. (1) din Codul penal, pe episodul din 18 iulie 2016 la 2 ani închisoare. În temeiul art. 84 alin. (1) din Codul penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Conform art. 85 din Codul penal, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată pedeapsa complementară, neexecutată, stabilită prin sentința Judecătorei Drochia din 15 aprilie 2015, stabilindu-i definitiv pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în organele de drept pe un termen de 2 ani. În baza art. 90¹ din Codul penal i-a fost stabilit reclamantului să execute 1 an 3 luni închisoare din pedeapsa stabilită în penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei de 2 ani 3 luni închisoare a fost suspendat condiționat, cu stabilirea perioadei de probațiune de 2 ani.

Prin decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 decembrie 2018 s-a admis recursul ordinar declarat de inculpatul Vasile Luncaru și s-a casat parțial sentința Judecătorei Drochia, sediul central din 14 iulie 2017, decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 11 aprilie 2018 și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care Vasile Luncaru a fost achitat pe învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) din Codul penal pe episodul din luna iunie 2013 din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și a fost condamnat în baza art. 326 alin. (1) din Codul penal, pe episodul săvârșit în luna iulie 2016, la 2 ani închisoare. Conform art. 85 din Codul penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată se adaugă pedeapsa complementară, neexecutată, stabilită prin sentința Judecătorei Drochia din 15 aprilie 2015, stabilindu-i definitiv pedeapsa închisorii pe un termen de 2 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în organele de drept pe termen de 2 ani. În baza art. 90¹ din Codul penal condamnatul i-a fost stabilit să execute 1 an 3 luni închisoare din pedeapsa stabilită în penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei stabilite de 9 luni închisoare, a fost suspendată condiționat, cu stabilirea perioadei de probațiune de 1 an. S-a respins solicitarea procurorului privind confiscarea în beneficiul statului a contravalorii de 3000 euro.

Reclamantul a afirmat că calcularea termenului de pedeapsă a început de la 11 aprilie 2018 cu includerea duratei deținerii sale în stare de arest preventiv și arestare la domiciliu de la 28 iulie 2016 până la 14 iulie 2017 și de la 14 iulie 2017 până la 11 aprilie 2018.

La data stabilirii pedepsei cu închisoare de 1 an 3 luni deja se afla în arest 1 an 8 luni și 11 zile. Conform comunicatului IP 11 Bălți nr. 3/L-2139/17 din 01 noiembrie 2017 la data de 31 octombrie 2017 termenul executat efectiv constituie 1 an 3 luni, pe când a fost eliberat la 11 aprilie 2018.

Reclamantul Vasile Luncaru a remarcat că i-a fost aplicată o pedeapsă mai mică decât a ispășit de jure. Astfel, perioada de 5 luni și 11 zile s-a aflat ilegal în detenție, prin ce i-au fost încălcate drepturile constituționale, fiind privat ilegal de libertate.

Drept urmare, acțiunile judecătorilor sunt vădit ilegale și cad sub incidența Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998 deoarece a fost condamnat ilegal cu confiscarea ilegală a averii în valoare de 3000 euro și privarea ilegală de libertate pe o perioadă de 5 luni și 11 zile.

Reclamantul a menționat că a fost condamnat ilegal de comiterea unei infracțiuni prevăzute de art. 326 alin. (1) din Codul penal, pedeapsa maximă pentru care este de 5 ani închisoare, iar informația despre condamnarea sa a avut o rezonanță la nivelul Republicii Moldova, deoarece el a activat în calitate de ofițer de urmărire penală, cazul fiind mediatizat de televiziunile și portaluri de știri naționale. Reclamantul a invocat că face parte dintr-o familie de intelectuali și se bucura de respect din partea membrilor comunității, a avut de suferit și mama sa care este profesoară la vârsta de pensionare, iar tatăl său a activat în funcții publice, eligibile. Deținerea sa în arest cu 5 luni și 11 zile peste pedeapsa stabilită o califică ca încălcare a dreptului la libertate și la un proces echitabil prevăzute de art. 5 și art. 6 ale

Convenției. În perioada de 5 luni și 11 zile cât a fost în arest a avut suferințe psihice și fizice, fiindcă în calitate de fost polițist a fost supus presiunilor psihice din partea altor deținuți. Pe parcursul detenției s-a aflat în penitenciarul nr. 11 Bălți în condiții inumane și degradante, contrar prevederilor art. 3 al Convenției.

Prin cererea din 12 februarie 2021 Vasile Luncaru a înlăturat neajunsurile din acțiune, solicitând atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova. (f.d. 90, vol. I)

Judecătoria Drochia, sediul central prin încheierea din 17 februarie 2021 a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Luncaru împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. (f.d. 93, vol. I)

Prin încheierea din 13 mai 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul central s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat al RM. (f.d. 116-117, vol. I)

Prin hotărârea din 02 decembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Luncaru.

S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Vasile Luncaru prejudiciul moral pentru condamnare ilegală în mărime de 40 000 lei.

În rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată. (f.d. 158, 166-176, vol. I)

Vasile Luncaru, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Serviciul Fiscal de Stat, în termen, au depus cereri de apel împotriva hotărârii din 02 decembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul central.

Prin decizia din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de către Vasile Luncaru.

S-au admis apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Serviciul Fiscal de Stat, cu emiterea unei noi hotărâri.

S-a casat integral hotărârea din 02 decembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul central.

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Luncaru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Serviciul Fiscal de Stat cu privire încasarea prejudiciului moral ca fiind neîntemeiată. (f.d. 232, 233-240, vol. I)

La data de 04 august 2022 Vasile Luncaru a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 02 decembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul central, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată. (f.d. 1-9, vol. II)

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanța de apel a interpretat eronat circumstanțele esențiale ale cauzei.

Recurentul consideră că acțiunile vădit ilegale ale procurorilor, judecătorilor cad sub incidența Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 prin condamnare ilegală, confiscare ilegală a averii în valoare de 3000 euro și privarea ilegală de libertate pe o perioadă de 5 luni 11 zile.

În conformitate cu articolul 433 lit. a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecării este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Completul constată că, în speță, cererea de recurs este îndreptată împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, aceasta este depusa de către Vasile Luncaru, care are calitatea procesuală de reclamant și este îndreptățit să o conteste, nefiind depusă repetat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 31 mai 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a fost expediată lui Vasile Luncaru prin poștă electronică la 07 iulie 2022. (f.d. 243, vol. I)

Recursul, declarat la 04 august 2022 de către Vasile Luncaru, este în termen.

La data de 12 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a notificat participanților copia recursului motivat, explicându-le dreptul de a depune referință asupra criticilor formulate în recurs.

La 03 octombrie 2022 Serviciul Fiscal de Stat a depus referință, solicitând a respinge recursul declarat de către Vasile Luncaru împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți ca fiind neîntemeiat.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Vasile Luncaru, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în

care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Vasile Luncaru, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Vasile Luncaru și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Vasile Luncaru, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Vasile Luncaru, împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas